

Cuprins

Abrevieri	23
Cuvânt-înainte	25
Capitolul I. Noțiuni introductive	27
§1. Precizări prealabile	27
§2. Ce sunt legea penală și dreptul penal?	27
2.1. Legea penală	27
2.2. Dreptul penal	28
§3. Ce este Dreptul penal al afacerilor?	30
§4. Categoriile de legi penale	31
§5. Ce este norma penală (dispoziția cu caracter penal)?	32
§6. Ce este infracțiunea?	33
6.1. Definiția generală	33
6.2. Prevederea faptei în legea penală	34
6.3. Vinovăția	34
6.4. Caracterul nejustificat	35
6.5. Caracterul imputabil	35
§7. Tentativa	35
§8. Săvârșirea mai multor infracțiuni (pluralitatea de infracțiuni) de către aceeași persoană	36
8.1. Precizări prealabile	36
8.2. Concursul de infracțiuni	36
8.2.1. Noțiune	36
8.2.2. Sancționarea concursului de infracțiuni	37
8.3. Recidiva	38
8.3.1. Noțiune	38
8.3.2. Recidiva în cazul persoanei fizice	39
8.3.3. Recidiva în cazul persoanei juridice	40
8.4. Pluralitatea intermediară	41
§9. Săvârșirea infracțiunii de către mai multe persoane (pluralitatea de infractori)	41
9.1. Precizări introductive	41
9.2. Formele pluralității de infractori	41
9.3. Autorul	42
9.4. Coautorii	42
9.5. Instigatorul	43
9.6. Complicele	43
9.7. Participația penală improprie	43
9.8. Tratatamentul penal al participației penale	43
9.8.1. Sancționarea participației proprii	43
9.8.2. Sancționarea participației improprii	44
§10. Unele aspecte privind caracteristicile și etiologia criminalității din domeniul afacerilor	44
10.1. Precizări prealabile	44
10.2. Particularități ale infracțiunilor din domeniul afacerilor	45

10.3. Cauzele criminalității din domeniul afacerilor.....	47
§11. Consecințele produse de infracțiunile din domeniul afacerilor	48
§12. Persoanele implicate în săvârșirea infracțiunilor din domeniul afacerilor și reacția societății față de acestea.....	48
§13. Ce norme penale prezintă interes pentru <i>domeniul afacerilor</i> ?.....	49

Capitolul al II-lea. Răspunderea penală a întreprinzătorului pentru infracțiuni comise prin încălcarea unor dispoziții din Legea societăților nr. 31/1990

§1. Aspecte introductive	51
§2. Prezentarea și explicarea infracțiunilor prevăzute în Legea nr. 31/1990	55
2.1. Infracțiunile prevăzute în art. 271	55
2.1.1. Conținutul textului legal și aspecte comune	55
2.1.2. Explicații privind infracțiunile prevăzute în art. 271	55
2.2. Infracțiunile prevăzute în art. 272	58
2.2.1. Conținutul textului legal și aspecte comune	58
2.2.2. Explicații privind infracțiunile prevăzute în art. 272	58
2.3. Infracțiunile prevăzute în art. 272 ¹	67
2.3.1. Conținutul textului legal și aspecte comune	67
2.3.2. Explicații privind infracțiunile prevăzute în art. 272 ¹	67
2.4. Infracțiunile prevăzute în art. 273	69
2.4.1. Conținutul textului legal și aspecte comune	69
2.4.2. Explicații privind infracțiunile prevăzute în art. 273	69
2.5. Infracțiunile prevăzute în art. 274	74
2.5.1. Conținutul textului legal și aspecte comune	74
2.5.2. Explicații privind infracțiunile prevăzute în art. 274	75
2.6. Infracțiunile prevăzute în art. 275	77
2.6.1. Conținutul textului legal și aspecte comune	77
2.6.2. Explicații privind infracțiunile prevăzute în art. 275	78
2.7. Infracțiunea prevăzută în art. 276	80
2.8. Infracțiunile prevăzute în art. 277	81
2.8.1. Conținutul textului legal și aspecte comune	81
2.8.2. Explicații privind infracțiunile prevăzute în art. 277	81
2.9. Infracțiunile prevăzute în art. 278	82
2.9.1. Conținutul textului legal și aspecte comune	82
2.9.2. Explicații privind infracțiunile prevăzute în art. 278	83
2.10. Infracțiunile prevăzute în art. 279	83
2.10.1. Conținutul textului legal și aspecte comune	83
2.10.2. Explicații privind infracțiunile prevăzute în art. 279	84
2.11. Infracțiunea prevăzută în art. 280 ¹	85
2.12. Infracțiunea prevăzută în art. 280 ³	87
2.13. Dispoziții comune.....	88

Capitolul al III-lea. Răspunderea penală a întreprinzătorului pentru infracțiuni comise prin nerespectarea obligațiilor fiscale, financiare, vamale ori privind circulația bunurilor.....

Secțiunea I. Evaziunea fiscală	89
§1. Aspecte introductive	89
§2. Principiile prelevării sau impunerii fiscale.....	90
§3. Cum delimităm evaziunea fiscală de optimizarea fiscală (evaziunea fiscală legală).....	91
§4. Alte clasificări ale evaziunii fiscale	93

Subsecțiunea 1. Infrancțiunile prevăzute în Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale	94
§1. Precizări prealabile	94
§2. Analiza infracțiunilor prevăzute în Legea nr. 241/2005.....	94
2.1. Refuzul refacerii documentelor de evidență contabilă distruse – art. 3.....	94
2.1.1. Conținutul textului incriminator.....	94
2.1.2. Analiza infracțiunii.....	95
2.2. Refuzul prezentării documentelor legale sau a bunurilor din patrimoniu – art. 4	97
2.2.1. Conținutul textului incriminator.....	97
2.2.2. Analiza condițiilor infracțiunii.....	97
2.3. Împiedicarea efectuării verificărilor – art. 5.....	100
2.3.1. Conținutul textului incriminator.....	100
2.3.2. Analiza infracțiunii.....	100
2.4. Stopajul la sursă, neplata și nereținerea impozitelor sau contribuțiilor – art. 6 ¹	102
2.4.1. Conținutul textului incriminator.....	102
2.4.2. Analiza infracțiunii.....	102
2.5. Operațiuni cu imprimare tipizate – art. 7.....	104
2.5.1. Conținutul textului incriminator.....	104
2.5.2. Analiza infracțiunilor.....	104
2.6. Obținerea nelegală a unor sume de la bugetul general consolidat – art. 8	104
2.6.1. Conținutul textului incriminator.....	104
2.6.2. Analiza infracțiunii.....	104
2.7. Infrancțiunile de evaziune fiscală – art. 9	106
2.7.1. Conținutul textului incriminator.....	106
2.7.2. Analiza infracțiunilor de evaziune fiscală	107
2.8. Scheme frauduloase cu caracter transfrontalier – art. 9 ¹	113
2.9. Scheme frauduloase având ca efect diminuarea resurselor bugetului de stat – art. 9 ²	115
2.10. Spălarea de bani prin creditarea cu produse infracționale provenite din evaziunea fiscală prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. b) – art. 9 ³	115
2.11. Nepedepsirea și reducerea limitelor sau schimbarea naturii pedepsei – art. 10.....	116
2.11.1 Conținutul textului legal.....	116
2.11.2. Analiza dispozițiilor art. 10	117
2.12. Alte aspecte – art. 10 ¹	118
2.12.1. Prescripția răspunderii penale	118
2.12.2. Luarea măsurilor asigurătorii	118
2.12.3. Incapacități.....	118
Secțiunea a II-a. Contrabanda și alte infracțiuni vamale	118
§1. Aspecte introductive privind infracțiunile vamale	118
§2. Analiza infracțiunilor vamale	120
2.1. Contrabanda simplă	120
2.1.1. Conținutul textului incriminator.....	120
2.1.2. Prezentarea infracțiunii	120
2.2. Contrabanda calificată.....	121
2.2.1. Conținutul textului incriminator.....	121
2.2.2. Prezentarea infracțiunii	121
2.3. Folosirea de acte nereale.....	122

2.3.1. Conținutul textului incriminator	122
2.3.2. Prezentarea infracțiunii	122
2.4. Folosirea de acte falsificate	122
2.4.1. Conținutul textului incriminator	122
2.4.2. Prezentarea infracțiunii	122
Secțiunea a III-a. Spălarea banilor	123
§1. Precizări introductive	123
§2. Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor	125
§3. Analiza infracțiunii	126
3.1. Conținutul textului incriminator	126
3.2. Prezentarea infracțiunii	126
Capitolul al IV-lea. Răspunderea penală a întreprinzătorului pentru comiterea unor infracțiuni de corupție, asimilate faptelor de corupție, de serviciu și contra intereselor financiare ale Uniunii Europene	136
Secțiunea I. Aspecte introductive	136
Secțiunea a II-a. Prezentarea și explicarea infracțiunilor de corupție prevăzute în Codul penal	137
§1. Infracțiunea de luare de mită prevăzută în art. 289 C. pen.	137
1.1. Conținutul textului legal.....	137
1.2. Explicații privind infracțiunea de luare de mită prevăzută în art. 289 C. pen.	137
§2. Infracțiunea de dare de mită prevăzută în art. 290 C. pen.	141
2.1. Conținutul textului legal.....	141
2.2. Explicații privind infracțiunea de dare de mită prevăzută în art. 290 C. pen.	141
§3. Infracțiunea de trafic de influență prevăzută în art. 291 C. pen.....	143
3.1. Conținutul textului legal.....	143
3.2. Explicații privind infracțiunea de trafic de influență prevăzută în art. 291 C. pen.	143
§4. Infracțiunea de cumpărare de influență prevăzută în art. 292 C. pen.	145
4.1. Conținutul textului legal.....	145
4.2. Explicații privind infracțiunea de cumpărare de influență prevăzută în art. 292 C. pen.....	145
Secțiunea a III-a. Prezentarea și explicarea infracțiunilor de corupție și asimilate corupției prevăzute în Legea nr. 78/2000	146
§1. Explicații generale	146
§2. Infracțiunile prevăzute în art. 10 din Legea nr. 78/2000	146
2.1. Conținutul textului legal și aspecte comune.....	146
2.2. Explicații privind infracțiunile prevăzute în art. 10 din Legea nr. 78/2000....	146
§3. Infracțiunea prevăzută în art. 11 din Legea nr. 78/2000.....	150
3.1. Conținutul textului legal.....	150
3.2. Explicații privind infracțiunea prevăzută în art. 11 din Legea nr. 78/2000 ...	150
§4. Infracțiunile prevăzute în art. 12 din Legea nr. 78/2000	151
4.1. Conținutul textului legal și aspecte comune.....	151
4.2. Explicații privind infracțiunile prevăzute în art. 12 din Legea nr. 78/2000....	151
§5. Infracțiunea prevăzută în art. 13 din Legea nr. 78/2000.....	153
5.1. Conținutul textului legal.....	153
5.2. Explicații privind infracțiunea prevăzută în art. 13 din Legea nr. 78/2000 ...	153
§6. Variante agravate ale unor infracțiuni definite de art. 13 ¹ și art. 13 ² din Legea nr. 78/2000	153

6.1. Varianta agravată a infracțiunii de șantaj definite de art. 13 ¹ din Legea nr. 78/2000	153
6.1.1. Conținutul textului legal.....	153
6.1.2. Explicarea elementelor de agravare	153
6.2. Varianta agravată a infracțiunilor de abuz în serviciu și de uzurpare a funcției definite de art. 13 ² din Legea nr. 78/2000	154
6.2.1. Conținutul textului legal.....	154
„În cazul infracțiunilor de abuz în serviciu sau de uzurpare a funcției, dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime”	154
6.2.2. Explicarea elementelor de agravare	154
Secțiunea a IV-a. Infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene	155
§1. Aspecte generale privitoare la infracțiunile împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene.....	155
§2. Infracțiunea prevăzută de art. 18 ¹ din Legea nr. 78/2000 – obținerea ilegală de fonduri din bugetul general al Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei	159
2.1. Conținutul textului legal și aspecte comune	159
2.1.1. Explicații privind bugetul Uniunii Europene.....	159
2.1.2. Cine poate comite infracțiunea?	163
2.2. Cum se poate comite infracțiunea?	164
2.3. Ce urmare trebuie să producă săvârșirea faptei?	178
2.4. Cu ce formă de vinovăție se săvârșește fapta?	181
2.5. Tentativa și consumarea	181
2.6. Legătura cu alte infracțiuni	182
§3. Infracțiunea prevăzută de art. 18 ² din Legea nr. 78/2000 – deturnarea fondurilor sau a foloaselor legal obținute	184
3.1. Conținutul textului legal și aspecte comune	184
3.1.1. Ce valoare este vătămată prin săvârșirea faptei?	184
3.1.2. Cine poate săvârși infracțiunea?	185
3.2. Cum se poate săvârși infracțiunea?	185
3.3. Ce urmare trebuie să producă săvârșirea faptei?	193
3.4. Cu ce formă de vinovăție se săvârșește fapta?	195
3.5. Tentativa și consumarea	195
3.6. Legătura cu alte infracțiuni	195
§4. Infracțiunea prevăzută de art. 18 ³ din Legea nr. 78/2000 – diminuarea ilegală a resurselor din bugetul general al Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei	197
4.1. Conținutul textului legal și aspecte comune	197
4.1.1. Care este valoarea socială vătămată prin săvârșirea faptei?	197
4.1.2. Cine poate săvârși fapta?	199
4.2. Cum se poate săvârși infracțiunea?	199
4.2.1. Frauda în domeniul tarifelor preferențiale	200
4.2.2. Frauda în domeniul taxelor antidumping	203
4.2.3. Frauda și regimul de tranzit vamal.....	204
4.2.4. Contrabanda	204
4.2.5. Frauda în materie de TVA	206
4.3. Care este urmarea săvârșirii faptei?	207
4.4. Cu ce formă de vinovăție se săvârșește fapta?	208
4.5. Tentativa și consumarea	208

4.6. Legătura cu alte infracțiuni.....	208
§5. Infracțiunea prevăzută de art. 18 ⁵ din Legea nr. 78/2000 – neglijența care are ca urmare săvârșirea unei infracțiuni afectând interesele financiare ale Uniunii Europene.....	212
5.1. Conținutul textului legal și aspecte comune.....	212
5.1.1. Cine poate săvârși fapta?	212
5.2. Cum se poate săvârși infracțiunea?	213
5.3. Care este urmarea săvârșirii faptei?.....	215
5.4. Cu ce formă de vinovăție se săvârșește infracțiunea?	215
Secțiunea a V-a. Prezentarea și explicarea infracțiunilor de serviciu prevăzute de Codul penal	215
§1. Infracțiunea de delapidare prevăzută în art. 295 C. pen.	215
1.1. Conținutul textului legal.....	215
1.2. Explicații privind infracțiunea de delapidare prevăzută în art. 295 C. pen.	216
§2. Infracțiunea de purtare abuzivă prevăzută în art. 296 C. pen.	217
2.1. Conținutul textului legal.....	217
2.2. Explicații privind infracțiunea de purtare abuzivă prevăzută în art. 296 C. pen.	217
§3. Infracțiunea de abuz în serviciu prevăzută în art. 297 C. pen.	218
3.1. Conținutul textului legal.....	218
3.2. Explicații privind infracțiunea de abuz în serviciu prevăzută în art. 297 C. pen.	218
§4. Infracțiunea de neglijență în serviciu prevăzută în art. 298 C. pen.	219
4.1. Conținutul textului legal.....	219
4.2. Explicații privind infracțiunea de neglijență în serviciu prevăzută în art. 298 C. pen.	219
§5. Infracțiunea de folosire abuzivă a funcției în scop sexual prevăzută în art. 299 C. pen.	220
5.1. Conținutul textului legal.....	220
5.2. Explicații privind infracțiunea de folosire abuzivă a funcției în scop sexual prevăzută în art. 299 C. pen.	221
§6. Infracțiunea de uzurpare a funcției prevăzută în art. 300 C. pen.	221
6.1. Conținutul textului legal.....	221
6.2. Explicații privind infracțiunea de uzurpare a funcției prevăzută în art. 300 C. pen.	222
§7. Infracțiunea de folosire a funcției pentru favorizarea unor persoane prevăzută în art. 301 C. pen.	222
7.1. Conținutul textului legal.....	222
7.2. Explicații privind infracțiunea de conflict de interese prevăzută în art. 301 C. pen.	223
§8. Infracțiunea de violare a secretului corespondenței prevăzută în art. 302 C. pen.	224
8.1. Conținutul textului legal.....	224
8.2. Explicații privind infracțiunea de violare a secretului corespondenței prevăzută în art. 302 C. pen.	224
§9. Infracțiunea de divulgare a informațiilor secrete de stat prevăzută în art. 303 C. pen.	227
9.1. Conținutul textului legal.....	227
9.2. Explicații privind infracțiunea de divulgare a informațiilor secrete de stat prevăzută în art. 303 C. pen.	227

§10. Infracțiunea de divulgare a informațiilor secrete de serviciu sau nepublice prevăzută în art. 304 C. pen.	228
10.1. Conținutul textului legal	228
10.2. Explicații privind infracțiunea de divulgare a informațiilor secrete de serviciu sau nepublice prevăzută în art. 304 C. pen.	228
§11. Infracțiunea de neglijență în păstrarea informațiilor prevăzută în art. 305 C. pen.	229
11.1. Conținutul textului legal	229
11.2. Explicații privind infracțiunea de neglijență în păstrarea informațiilor prevăzută în art. 305 C. pen.	229
§12. Infracțiunea de obținere ilegală de fonduri prevăzută în art. 306 C. pen.	230
12.1. Conținutul textului legal	230
12.2. Explicații privind infracțiunea de obținere ilegală de fonduri prevăzută în art. 306 C. pen.	231
§13. Infracțiunea de deturnare de fonduri prevăzută în art. 307 C. pen.	232
13.1. Conținutul textului legal	232
13.2. Explicații privind infracțiunea de deturnare de fonduri prevăzută în art. 307 C. pen.	232

Capitolul al V-lea. Răspunderea penală și civilă a întreprinzătorului pentru infracțiuni comise prin nesocotirea încrederii	234
Secțiunea I. Răspunderea penală	234
§1. Aspecte introductive	234
§2. Analiza unor infracțiuni contra patrimoniului	235
2.1. Abuzul de încredere	235
2.1.1. Conținutul textului incriminator	235
2.1.2. Analiza infracțiunii	235
2.2. Abuzul de încredere prin fraudarea creditorilor	237
2.2.1. Conținutul textului incriminator	237
2.2.2. Analiza infracțiunii	237
2.3. Bancruta simplă	239
2.3.1. Conținutul textului incriminator	239
2.3.2. Analiza infracțiunii	239
2.4. Bancruta frauduloasă	240
2.4.1. Conținutul textului incriminator	240
2.4.2. Analiza infracțiunii	241
2.5. Gestiunea frauduloasă	247
2.5.1. Conținutul textului incriminator	247
2.5.2. Analiza infracțiunii	247
2.6. Însușirea bunului găsit sau ajuns din eroare la făptuitor	248
2.6.1. Conținutul textului incriminator	248
2.6.2. Analiza infracțiunii	248
2.7. Înșelăciunea	248
2.7.1. Conținutul textului incriminator	248
2.7.2. Analiza infracțiunii	248
2.8. Înșelăciunea privind asigurările	251
2.8.1. Conținutul textului incriminator	251
2.8.2. Analiza infracțiunii	251
2.9. Deturnarea licitațiilor publice	252
2.9.1. Conținutul textului incriminator	252
2.9.2. Analiza infracțiunii	252

Secțiunea a II-a. Anularea actelor frauduloase și răspunderea civilă pentru cauzarea insolvenței	252
§1. Anularea actelor frauduloase în cazul profesioniștilor supuși procedurilor prevăzute de Legea nr. 85/2014	252
1.1. Dispozițiile legale incidente.....	252
1.2. Perioada suspectă	253
1.3. Constituționalitatea dispozițiilor ce reglementează posibilitatea anulării actelor încheiate în perioada suspectă	254
1.4. Ce acte juridice intră sub incidența art. 117 din Legea nr. 85/2014?.....	254
1.5. Condițiile acțiunii în anularea actelor frauduloase, în conformitate cu dispozițiile art. 117 alin. (1).....	255
1.5.1. Titularul acțiunii	255
1.5.2. Caracterul fraudulos al actului.....	255
1.5.3. Prejudicierea din punct de vedere material a creditorilor	256
1.5.4. Actul ce formează obiectul acțiunii în anulare să fie încheiat în cei 2 ani anteriori deschiderii procedurii insolvenței	257
1.5.5. Termenul de introducere a acțiunii.....	257
1.6. Condițiile acțiunii în anularea actelor frauduloase în conformitate cu dispozițiile art. 117 alin. (2) și (4) și prezentarea cazurilor de anulare.....	257
1.6.1. Natura juridică a acțiunii prevăzute în art. 117 alin. (2) și (4).....	257
1.6.2. Condițiile de exercitare a acțiunii	257
1.6.3. Excepții de la incidența art. 117 alin. (2)	258
1.6.4. Analiza actelor enumerate limitativ de art. 117 alin. (2) și (4) din Legea nr. 85/2014.....	258
1.6.5. Excluderea cazurilor prevăzute în art. 117 alin. (2) lit. d)-f) de sub incidența acțiunii în anulare.....	264
1.6.6. Actele prevăzute de art. 117 alin. (4) din Legea nr. 85/2014	265
1.7. Reflectarea acțiunii în anularea actelor frauduloase în practica judiciară....	266
§2. Acțiunea în anularea actelor frauduloase.....	267
2.1. Dispozițiile legale incidente.....	267
2.2. Termenul în care poate fi introdusă acțiunea pentru anularea actelor frauduloase	267
2.3. Promovarea acțiunii în anulare de către comitetul creditorilor și creditorii ...	268
2.3.1. Precizări introductive.....	268
2.3.2. Ce durată are termenul de prescripție extinctivă a acțiunii formulate de comitetul creditorilor?	268
2.3.3. Introducerea acțiunii în anularea actelor frauduloase de către creditorul care deține peste 50% din creanțe.....	268
2.3.4. Efectele renunțării practicianului în insolvență la continuarea acțiunii în anulare introduse	269
2.3.5. Suspendarea și întreruperea termenului de prescripție	269
§3. Răspunderea persoanelor care au determinat starea de insolvență	269
3.1. Dispozițiile legale incidente.....	269
3.2. Aspecte introductive	271
3.3. Persoanele care răspund civil în temeiul art. 169 din Legea nr. 85/2014....	271
3.3.1. Sfera persoanelor vizate de lege	271
3.3.2. Persoanele excluse de la aplicarea art. 169 din Legea nr. 85/2014	272
3.3.3. Solidaritatea pasivă a persoanelor care au contribuit la starea de insolvență a debitorului	272
3.4. Condițiile răspunderii prevăzute de art. 169 din Legea nr. 85/2014	273
3.4.1. Prezentarea condițiilor	273

3.4.2. Săvârșirea unei fapte ilicite	274
3.4.2.1. Analiza faptelor ilicite prevăzute de lege	274
3.4.2.2. Cauze exoneratoare de răspundere	280
3.4.3. Prejudiciul	281
3.4.4. Legătura de cauzalitate	282
3.4.5. Vinovăția	283
3.4.5.1. Noțiune	283
3.4.5.2. Cauze care exclud vinovăția	284
3.4.5.3. Caracterul solidar al răspunderii prevăzute de art. 169.....	284
§4. Raportul dintre răspunderea civilă și cea penală	285
4.1. Principii.....	285
4.2. Aplicarea și interpretarea art. 75 din Legea nr. 85/2014 în contextul infracțiunii de bancrută frauduloasă	287
4.3. Legitimarea procesuală activă.....	288
§5. Câteva aspecte privind insolvența persoanelor fizice	289
5.1. Scopul și principiile reglementării	289
5.1.1. Scopul legii	289
5.1.2. Principiile reglementării.....	289
5.2. Persoanele care pot beneficia de procedurile prevăzute în Legea nr. 151/2015	289
5.3. Formele procedurilor și dreptul de inițiere	290

Capitolul al VI-lea. Răspunderea penală a întreprinzătorului pentru infracțiuni informatice, comise prin mijloace de plată electronice	292
§1. Aspecte introductive privind infracțiunile informatice sau comise prin mijloace de plată electronice.....	292
§2. Prezentarea și explicarea infracțiunilor de fraudă comise prin sisteme informatice și mijloace de plată electronice	293
2.1. Infracțiunea de fraudă informatică prevăzută în art. 249 C. pen.	293
2.1.1. Conținutul textului legal.....	293
2.1.2. Explicații privind infracțiunea de fraudă informatică.....	294
2.1.3. Frauda informatică în raport cu alte infracțiuni	295
2.2. Infracțiunea de efectuare de operațiuni financiare în mod fraudulos prevăzută în art. 250 C. pen.	296
2.2.1. Conținutul textului legal.....	296
2.2.2. Explicații privind infracțiunea de efectuare de operațiuni financiare în mod fraudulos	296
2.3. Infracțiunea de acceptare a operațiunilor financiare efectuate în mod fraudulos prevăzută în art. 251 C. pen.....	298
2.3.1. Conținutul textului legal.....	298
2.3.2. Explicații privind infracțiunea de acceptare a operațiunilor financiare efectuate în mod fraudulos.....	298
§3. Prezentarea și explicarea infracțiunilor contra siguranței și integrității sistemelor și datelor informatice	299
3.1. Infracțiunea de accesare ilegală a unui sistem informatic prevăzută de art. 360 C. pen.....	299
3.1.1. Conținutul textului legal.....	299
3.1.2. Explicații privind infracțiunea prevăzută de art. 360 C. pen.....	299
3.2. Infracțiunea de interceptare ilegală a unei transmisii de date informatice prevăzută de art. 361 C. pen.	301
3.2.1. Conținutul textului legal.....	301

3.2.2. Explicații privind infracțiunea prevăzută de art. 361 C. pen.	301
3.3. Infracțiunea de alterare a integrității datelor informatice prevăzută de art. 362 C. pen.	304
3.3.1. Conținutul textului legal	304
3.3.2. Explicații privind infracțiunea prevăzută de art. 362 C. pen.	304
3.4. Infracțiunea de perturbare a funcționării sistemelor informatice prevăzută de art. 363 C. pen.	304
3.4.1. Conținutul textului legal	304
3.4.2. Explicații privind infracțiunea prevăzută de art. 363 C. pen.	304
3.5. Infracțiunea de transfer neautorizat de date informatice prevăzută de art. 364 C. pen.	306
3.5.1. Conținutul textului legal	306
3.5.2. Explicații privind infracțiunea prevăzută de art. 364 C. pen.	306
3.6. Infracțiuni privind operațiunile ilegale cu dispozitive sau programe informatice prevăzute de art. 365 C. pen.	306
3.6.1. Conținutul textului legal	306
3.6.2. Explicații privind infracțiunea prevăzută de art. 365 C. pen.	307

Capitolul al VII-lea. Răspunderea penală a întreprinzătorului pentru infracțiuni de fals	308
§1. Aspecte introductive	308
§2. Prezentarea și explicarea infracțiunilor de fals	308
2.1. Infracțiunea de falsificare de monedă prevăzută în art. 310 C. pen.	308
2.1.1. Conținutul textului legal	308
2.1.2. Explicații privind infracțiunea de falsificare de monedă prevăzută în art. 310 C. pen.	308
2.2. Infracțiunea de falsificare de titluri de credit sau instrumente de plată prevăzută în art. 311 C. pen.	309
2.2.1. Conținutul textului legal	309
2.2.2. Explicații privind infracțiunea de falsificare de titluri de credit sau instrumente de plată prevăzută în art. 311 C. pen.	309
2.3. Infracțiunea de falsificare de timbre sau efecte poștale prevăzută în art. 312 C. pen.	311
2.3.1. Conținutul textului legal	311
2.3.2. Explicații privind infracțiunea de falsificare de timbre sau efecte poștale prevăzută în art. 312 C. pen.	312
2.4. Infracțiunea de punere în circulație de valori falsificate prevăzută în art. 313 C. pen.	312
2.4.1. Conținutul textului legal	312
2.4.2. Explicații privind infracțiunea de punere în circulație de valori falsificate prevăzută în art. 313 C. pen.	313
2.5. Infracțiunea de deținere de instrumente în vederea falsificării de valori prevăzută în art. 314 C. pen.	314
2.5.1. Conținutul textului legal	314
2.5.2. Explicații privind infracțiunea de deținere de instrumente în vederea falsificării de valori prevăzută în art. 314 C. pen.	314
2.6. Infracțiunea de emitere frauduloasă de monedă prevăzută în art. 315 C. pen.	314
2.6.1. Conținutul textului legal	314
2.6.2. Explicații privind infracțiunea de emitere frauduloasă de monedă prevăzută în art. 315 C. pen.	315

2.7. Infracțiunea de falsificare de valori străine prevăzută în art. 316 C. pen.	315
2.7.1. Conținutul textului legal.....	315
2.7.2. Explicații privind infracțiunea de falsificare de valori străine prevăzută în art. 316 C. pen.	315
2.8. Infracțiunea de falsificare de instrumente oficiale prevăzută în art. 317 C. pen.	316
2.8.1. Conținutul textului legal.....	316
2.8.2. Explicații privind infracțiunea de falsificare de instrumente oficiale prevăzută în art. 317 C. pen.	316
2.9. Infracțiunea de folosire a instrumentelor false prevăzută în art. 318 C. pen.	317
2.9.1. Conținutul textului legal.....	317
2.9.2. Explicații privind infracțiunea de folosire a instrumentelor false prevăzută în art. 318 C. pen.	317
2.10. Infracțiunea de falsificare de instrumente de autentificare străine prevăzută în art. 319 C. pen.	317
2.10.1. Conținutul textului legal.....	317
2.10.2. Explicații privind infracțiunea de falsificare de instrumente de autentificare străine prevăzută în art. 319 C. pen.	317
2.11. Infracțiunea de fals material în înscrisuri oficiale prevăzută în art. 320 C. pen.	318
2.11.1. Conținutul textului legal.....	318
2.11.2. Explicații privind infracțiunea de fals material în înscrisuri oficiale prevăzută în art. 320 C. pen.	318
2.12. Infracțiunea de fals intelectual prevăzută în art. 321 C. pen.	319
2.12.1. Conținutul textului legal.....	319
2.12.2. Explicații privind infracțiunea de fals intelectual prevăzută în art. 321 C. pen.	319
2.13. Infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată prevăzută în art. 322 C. pen.	320
2.13.1. Conținutul textului legal.....	320
2.13.2. Explicații privind infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată prevăzută în art. 322 C. pen.	320
2.14. Infracțiunea de uz de fals prevăzută în art. 323 C. pen.	321
2.14.1. Conținutul textului legal.....	321
2.14.2. Explicații privind infracțiunea de uz de fals prevăzută în art. 323 C. pen.	321
2.15. Infracțiunea de falsificare a unei înregistrări tehnice prevăzută în art. 324 C. pen.	322
2.15.1. Conținutul textului legal.....	322
2.15.2. Explicații privind infracțiunea de falsificare a unei înregistrări tehnice prevăzută în art. 324 C. pen.	323
2.16. Infracțiunea de fals informatic prevăzută în art. 325 C. pen.	323
2.16.1. Conținutul textului legal.....	323
2.16.2. Explicații privind infracțiunea de fals informatic prevăzută în art. 325 C. pen.	323
2.17. Infracțiunea de fals în declarații prevăzută în art. 326 C. pen.	324
2.17.1. Conținutul textului legal.....	324
2.17.2. Explicații privind infracțiunea de fals în declarații prevăzută în art. 326 C. pen.	324
2.18. Infracțiunea de fals privind identitatea prevăzută în art. 327 C. pen.	325

2.18.1. Conținutul textului legal	325
2.18.2. Explicații privind infracțiunea de fals privind identitatea prevăzută în art. 327 C. pen.	325
2.19. Infracțiuni de fals comise în legătură cu autoritatea unui stat străin prevăzute în art. 328 C. pen.	326
2.19.1. Conținutul textului legal	326
2.19.2. Explicații privind infracțiuni de fals comise în legătură cu autoritatea unui stat străin prevăzute în art. 328 C. pen.	326

Capitolul al VIII-lea. Răspunderea penală a întreprinzătorului pentru comiterea de infracțiuni relative la încălcarea normelor privind concurența și protecția proprietății intelectuale	327
Secțiunea I. Analiza infracțiunilor din domeniul concurenței	327
§1. Aspecte introductive	327
§2. Faptele prevăzute în Legea nr. 12/1990	329
2.1. Conținutul textului legal.....	329
2.2. Explicații.....	329
§3. Faptele prevăzute în art. 4 și infracțiunea prevăzută în art. 5 din Legea nr. 11/1991	330
3.1. Faptele prevăzute în art. 4 din Legea nr. 11/1991	330
3.1.1. Conținutul textului legal	330
3.1.2. Explicații	331
3.2. Infracțiunea prevăzută în art. 5 din Legea nr. 11/1991	332
3.2.1. Conținutul textului incriminator	332
3.2.2. Analiza infracțiunii	333
§4. Infracțiunea prevăzută în Legea nr. 21/1996.....	338
4.1. Conținutul textului legal.....	338
4.2. Explicații privind infracțiunea prevăzută în art. 65	338
Secțiunea a II-a. Analiza infracțiunilor din domeniul proprietății intelectuale	339
§1. Aspecte introductive	339
§2. Analiza infracțiunilor prevăzute în Legea nr. 64/1991	341
2.1. Infracțiunea prevăzută în art. 55	341
2.1.1. Conținutul textului legal	341
2.1.2. Explicații privind infracțiunea prevăzută în art. 55	341
2.2. Infracțiunea prevăzută în art. 56	342
2.2.1. Conținutul textului legal	342
2.2.2. Explicații privind infracțiunea prevăzută în art. 56	342
2.3. Infracțiunea prevăzută în art. 59	344
2.3.1. Conținutul textului legal	344
2.3.2. Explicații privind infracțiunea prevăzută în art. 59	344
§3. Prezentarea și explicarea infracțiunilor prevăzute în Legea nr. 129/1992	345
3.1. Infracțiunea prevăzută în art. 50	345
3.1.1. Conținutul textului legal	345
3.1.2. Explicații privind infracțiunea prevăzută în art. 50	345
3.2. Infracțiunea prevăzută în art. 52	345
3.2.1. Conținutul textului legal	345
3.2.2. Explicații privind infracțiunea prevăzută în art. 52	345
§4. Prezentarea și explicarea infracțiunii prevăzute în Legea nr. 16/1995	346
4.1. Conținutul textului legal.....	346
4.2. Explicații privind infracțiunea prevăzută în art. 38	346
§5. Prezentarea și explicarea infracțiunilor prevăzute în Legea nr. 255/1998	347

5.1. Conținutul textului legal	347
5.2. Explicații privind infracțiunile prevăzute în art. 43	348
§6. Prezentarea și explicarea infracțiunilor prevăzute în Legea nr. 84/1998	349
6.1. Conținutul textului legal și aspecte comune	349
6.2. Explicații privind infracțiunile prevăzute în art. 90	350
§7. Prezentarea și explicarea infracțiunilor prevăzute în Legea nr. 8/1996	351
7.1. Infracțiunile prevăzute în art. 193	353
7.1.1. Conținutul textului legal	353
7.1.2. Explicații privind infracțiunile prevăzute în art. 193	353
7.2. Infracțiunea prevăzută în art. 194	355
7.2.1. Explicații privind infracțiunea prevăzută în art. 194	355
7.3. Infracțiunea prevăzută în art. 195	355
7.3.1. Explicații privind infracțiunea prevăzută în art. 195	356
7.4. Infracțiunile prevăzute în art. 196	357
7.4.1. Explicații privind infracțiunile prevăzute în art. 196	357
7.5. Infracțiunea prevăzută în art. 197	358
7.5.1. Explicații privind infracțiunea prevăzută în art. 197	358
7.6. Infracțiunile prevăzute în art. 198	358
7.6.1. Explicații privind infracțiunile prevăzute în art. 198	359
7.7. Infracțiunile prevăzute în art. 199	360
7.7.1. Explicații privind infracțiunile prevăzute în art. 199	360
Capitolul al IX-lea. Răspunderea penală a întreprinzătorului pentru comiterea unor infracțiuni privind relațiile de muncă	362
§1. Aspecte introductive	362
§2. Analiza infracțiunilor din domeniul relațiilor de muncă	364
2.1. Neluarea măsurilor legale de securitate și sănătate în muncă	364
2.1.1. Conținutul textului incriminator	364
2.1.2. Analiza infracțiunilor	364
2.2. Nerespectarea măsurilor legale de securitate și sănătate în muncă	366
2.2.1. Conținutul textului incriminator	366
2.2.2. Analiza infracțiunilor	366
2.3. Nerespectarea hotărârilor judecătorești	366
2.3.1. Conținutul textului incriminator	366
2.3.2. Analiza infracțiunilor	367
2.4. Infracțiunile prevăzute în art. 264 C. mun.	367
2.4.1. Conținutul textului incriminator	367
2.4.2. Analiza infracțiunilor	367
2.5. Infracțiunile prevăzute în art. 265 C. mun.	368
2.5.1. Conținutul textului incriminator	368
2.5.2. Analiza infracțiunilor	369
Capitolul al X-lea. Răspunderea penală a societăților	370
§1. Dispozițiile legale în vigoare	370
§2. Condițiile răspunderii penale a societăților	370
2.1. Personalitatea juridică	370
2.2. Capacitatea juridică	372
2.3. Săvârșirea infracțiunii în realizarea obiectului de activitate sau în interesul ori în numele persoanei juridice	375
§3. Vinovăția penală a persoanei juridice	377

§4. Corelația răspunderii penale a persoanei juridice cu răspunderea penală a persoanei fizice	379
§5. Participația penală.....	380
§6. Pedepsele aplicabile persoanei juridice	381
6.1. Aspecte introductive	381
6.2. Stabilirea amenzii pentru persoana juridică.....	381
6.3. Pedepsele complementare aplicabile persoanelor juridice.....	383
6.3.1. Dizolvarea persoanei juridice	383
6.3.2. Suspendarea activității persoanei juridice	384
6.3.3. Închiderea unor puncte de lucru ale persoanei juridice.....	385
6.3.4. Interzicerea de a participa la procedurile de achiziții publice	386
6.3.5. Plasarea sub supraveghere judiciară.....	387
6.3.6. Afișarea sau publicarea hotărârii de condamnare.....	388
Capitolul al XI-lea. Drepturi, obligații și măsuri în procesul penal	390
§1. Introducere	390
§2. Drepturile părților și subiecților procesuali principali în procesul penal.....	390
2.1. Participanții în procesul penal.....	390
2.1.1. Organele judiciare	391
2.1.2. Părțile	391
2.1.3. Subiecții procesuali principali	392
2.1.4. Alți subiecți procesuali.....	392
2.2. Subiecții procesuali principali – drepturi și obligații.....	392
2.2.1. Drepturile subiecților procesuali principali.....	393
2.2.2. Obligațiile subiecților procesuali principali.....	396
2.3. Inculpatul – drepturi și obligații	397
2.3.1. Drepturile inculpatului.....	397
2.3.2. Obligațiile inculpatului	399
2.4. Partea civilă – drepturi și obligații	399
2.5. Partea responsabilă civilmente – drepturi și obligații.....	399
2.6. Avocatul – drepturi și obligații	399
2.6.1. Asistența juridică și reprezentarea	399
2.6.2. Drepturile avocatului	401
2.6.3. Obligațiile avocatului	402
§3. Măsurile preventive	402
3.1. Dispoziții generale	402
3.1.1. Scopul, condițiile generale de aplicare și categoriile măsurilor preventive.....	402
3.1.2. Organul judiciar competent și actul prin care se dispune asupra măsurilor preventive	403
3.1.3. Calea de atac împotriva încheierilor prin care se dispune asupra măsurilor preventive	404
3.1.3.1. Calea de atac împotriva încheierilor prin care se dispune asupra măsurilor preventive în cursul urmăririi penale	404
3.1.3.2. Calea de atac împotriva încheierilor prin care se dispune asupra măsurilor preventive în procedura camerei preliminare	405
3.1.3.3. Calea de atac împotriva încheierilor prin care se dispune asupra măsurilor preventive în cursul judecătii	405
3.1.4. Verificarea măsurilor preventive.....	406
3.1.4.1. Verificarea măsurilor preventive în procedura de cameră preliminară	406

3.1.4.2. Verificarea măsurilor preventive în cursul judecății.....	406
3.2. Reținerea.....	407
3.2.1. Procedura reținerii.....	407
3.2.2. Încunoștințarea despre reținere.....	408
3.3. Controlul judiciar.....	409
3.3.1. Luarea măsurii controlului judiciar.....	409
3.3.1.1. Luarea măsurii controlului judiciar de către procuror.....	409
3.3.1.2. Luarea măsurii controlului judiciar de către judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată.....	410
3.3.2. Conținutul controlului judiciar.....	410
3.3.3. Durata controlului judiciar.....	411
3.4. Controlul judiciar pe cauțiune.....	412
3.4.1. Luarea măsurii controlului judiciar.....	412
3.4.2. Conținutul cauțiunii.....	413
3.5. Arestul la domiciliu.....	413
3.5.1. Condițiile generale de luare a măsurii arestului la domiciliu.....	414
3.5.2. Luarea măsurii arestului la domiciliu.....	415
3.5.2.1. Luarea măsurii arestului la domiciliu de către judecătorul de drepturi și libertăți.....	415
3.5.2.2. Luarea măsurii arestului la domiciliu de către judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată.....	416
3.5.3. Conținutul măsurii arestului la domiciliu.....	416
3.5.4. Durata arestului la domiciliu.....	417
3.6. Arestarea preventivă.....	418
3.6.1. Condițiile și cazurile de aplicare a măsurii arestării preventive.....	418
3.6.2. Propunerea de arestare preventivă a inculpatului în cursul urmăririi penale.....	419
3.6.2.1. Procedura propunerii de arestare preventivă și soluțiile judecătorului de drepturi și libertăți.....	419
3.6.2.2. Încunoștințarea despre arestarea preventivă și locul de deținere a inculpatului arestat preventiv.....	420
3.6.2.3. Durata arestării preventive a inculpatului în cursul urmăririi penale.....	420
3.6.3. Arestarea preventivă a inculpatului în procedura de cameră preliminară și în cursul judecății.....	421
3.6.4. Luarea măsurilor de ocrotire în caz de arestare preventivă în cursul urmăririi penale.....	421
3.6.5. Tratamentul medical sub pază permanentă.....	421
3.7. Încetarea de drept, revocarea și înlocuirea măsurilor preventive.....	422
3.7.1. Încetarea de drept a măsurilor preventive.....	422
3.7.2. Revocarea măsurilor preventive și înlocuirea unei măsuri preventive cu o altă măsură preventivă.....	422
§4. Măsurile asigurătorii, restituirea lucrului și restabilirea situației anterioare săvârșirii infracțiunii.....	423
4.1. Condiții generale de luare a măsurilor asigurătorii.....	423
4.2. Contestarea măsurilor asigurătorii.....	425
4.4. Procedura sechestrului.....	425
4.5. Valorificarea bunurilor mobile sechestrate.....	426
4.5.1. Cazuri speciale de valorificare a bunurilor mobile sechestrate.....	426
4.5.2. Procedura valorificării bunurilor mobile sechestrate în cursul urmăririi penale.....	426

4.5.3. Procedura valorificării bunurilor mobile sechestrate în cursul judecății	427
4.6. Contestarea modului de valorificare a bunurilor mobile sechestrate	427
4.7. Poprirea	428
4.8. Restituirea lucrului	428
4.9. Restabilirea situației anterioare	429

Capitolul al XII-lea. Integritatea și managementul riscurilor de natură penală	430
§1. Integritatea și conformitatea	430
1.1. Aspecte introductive privind integritatea și conformitatea conduitei în mediul privat	430
1.2. Integritatea – element esențial al afacerilor	436
§2. Integritatea morală – valoare socială indispensabilă dezvoltării organizațiilor private	439
2.1. Implicațiile integrității morale în mediul afacerilor	439
2.2. Concluzii	443
§3. Politica de conformitate – orientare și manifestare în cadrul organizațiilor private.....	443
3.1. Politica de conformitate în general	443
3.2. Formele programelor de conformitate în cadrul organizațiilor	444
3.3. Scopul programului de conformitate	449
3.4. Concluzii	450
§4. Prevenirea, investigarea și combaterea faptelor care lezează integritatea în mediul privat.....	450
4.1. Introducere.....	450
4.2. Prevenirea	451
4.3. Investigarea	452
4.4. Combaterea	454
4.5. Concluzii	455
§5. Principalele fapte care lezează integritatea în cadrul organizațiilor private.....	455
5.1. Aspecte prealabile	455
5.2. Fapte prevăzute de Codul penal.....	455
5.3. Fapte prevăzute de legea specială privind combaterea corupției.....	457
5.4. Fapte prevăzute de Legea nr. 31/1990 a societăților	457
5.5. Fapte din domeniul concurenței.....	458
5.6. Fapte din domeniul proprietății intelectuale	458
5.7. Fapte comise în legătură cu nerespectarea obligațiilor fiscale, financiare ori vamale.....	458
5.8. Cutuma în practicile de marketing	458
§6. Managementul riscului	459
6.1. Concept și principii.....	459
6.2. Interdependența dintre managementul riscului și politica de conformitate	460
6.3. Relația cu autoritățile de reglementare sau supraveghere	460
6.4. Tipuri de riscuri	461
6.5. Specificul riscurilor de natură juridică	462
6.6. Abordarea procesului de management al riscului.....	464
6.7. Dificultăți în implementarea activității de management al riscurilor	466
6.8. Particularități în abordarea riscului de natură juridică la nivelul organizației	467
6.9. Concluzie	468

Capitolul al XIII-lea. Impactul inteligenței artificiale asupra afacerilor și activității juridice	469
Secțiunea I. Considerații privind inteligența artificială	469
1. Conștiința, conștiința, inteligența artificială și inteligența mixtă	469
2. Inteligența artificială și pericolele asociate acesteia	471
3. Inteligența artificială și dataismul	474
4. Impactul inteligenței artificiale în viața socială și afaceri.....	476
Secțiunea a II-a. Impactul inteligenței artificiale asupra dreptului penal al afacerilor	480
Secțiunea a III-a. Inteligența artificială și prevenirea riscului în afaceri	488
1. Ce este riscul? Despre tipuri de risc și strategia de management a riscurilor	488
2. Inteligența artificială (IA) – instrument de combatere sau cauză generatoare de risc?	490
3. IA ca factor generator de risc în afaceri	492
4. IA ca instrument de combatere a riscurilor	493
5. Aplicații IA pentru managementul riscului juridic.....	495
Secțiunea a IV-a. Inteligența artificială și sistemul de justiție penală	497
1. Provocările IA pentru sistemul de justiție penală	497
2. Justiția telematică	499
5. Probleme referitoare la utilizarea IERP în sistemul judiciar	509
Anexe. Codul de integritate și conformitate	519
I. Scopul Codului de integritate și conformitate.....	519
II. Viziunea organizației.....	519
III. Principiile organizației	520
IV. Regulile de conduită	520
V. Consilierea, monitorizarea, raportarea și soluționarea abaterilor de la normele de integritate	524
VI. Dispoziții finale.....	525
Chestionar de integritate și conformitate	526
Bibliografie selectivă	529